II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 8 juli 1999

om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands ansökan om en övergångsordning enligt artikel 24 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el

(delgivet med nr K(1999) 1551/1)

(Endast den engelska texten är giltig)

(1999/791/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el [1], särskilt artikel 24 i detta,

efter att ha underrättat medlemsstaterna om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands ansökan, och

av följande skäl:

I. BAKGRUND

1. *Förfarande*

1. Den 30 januari 1998 gav företrädare för Förenade kungarikets handels- och industridepartement kommissionen en första presentation av innehållet i ansökan om en övergångsordning för Nordirland.

2. Genom en skrivelse av den 18 februari 1998 ansökte Förenade kungarikets regering om en övergångsordning för Nordirland enligt artikel 24 i direktivet.

3. Genom en skrivelse av den 16 oktober överlämnade Förenade kungariket ytterligare information.

2. *Elbranschens struktur och genomförandet av direktiv 96/92/EG i Nordirland*

4. Elbranschens nuvarande struktur i Nordirland utformades i april 1992 då elförsörjningsindustrin omstrukturerades och privatiserades. Det finns fyra huvudsakliga elproducenter, varav samtliga är aktiebolag.

Ballylumford Power Ltd, numera Premier Power Ltd

Belfast West Power Ltd

Coolkeeragh Power Ltd

Kilroot Power Ltd

5. Dessa kraftverk har en sammanlagd kapacitet på 2 063 MW. Två av de fyra generatorerna producerar mer än 82 % av elkraften. Det finns dessutom några små generatorer som producerar el från förnybara energikällor.

6. Ett separat bolag, Northern Ireland Electricity plc (NIE) ansvarar för driften av överförings- och distributionsnätet samt för leverans och upphandling. NIE är på grund av sitt ansvar för upphandlingen förpliktat att köpa in all el som de fyra viktigaste oberoende kraftverken producerar. NIE är prisreglerat, men det är inte producenterna.

[1] EGT L 27, 30.1.1997, s. 20.

7. Nordirlands elsystem är inte sammanlänkat med systemet i övriga delar av Förenade kungariket, och är sammanlänkat med Republiken Irlands system genom en enda länk. Denna 300 MW länk togs åter i bruk 1995 efter att inte ha använts under 20 år, och används av båda systemen som reserv. I framtiden när handelssystemen i Nordirland och i Irland utvecklas förväntas användningen av länken att öka. En 250 MW länk till Skottland planeras också.

8. Direktiv 96/92/EG har ännu inte genomförts i Nordirland. Avsikten är emellertid att införa tillträde för tredje part baserat på offentliggjorda elpriser. Gruppen med berättigade kunder kommer att definieras som de största kunder som krävs för att varje år uppfylla bestämmelserna om marknadsöppning (jfr minimikraven om marknadsöppning i artikel 19.1 och 19.2 i direktiv 96/92/EG).

3. *Övergångsordningen som anmäldes av Förenade kungarikets regering*

9. Tillämpningen av övergångsordningen och detta beslut är begränsade till det nordirländska territoriet.

10. Anmälan gäller ett befintligt avtal om inköp av el mellan NIE och de ovan nämnda fyra viktigaste elproducenterna som ingicks när sektorn omstrukturerades och privatiserades 1992. Enligt dessa avtal är NIE förpliktat att köpa in sitt elbehov från de fyra generatorerna. Betalningen består av två delar: i) En betalning för tillträde som baserar sig på tillträdet till produktionsenheterna och deras speciella driftegenskaper och är avsedd att bidra till finansieringen av de fasta kostnaderna, t.ex. finansieringskostnader, löner, avkastning på investerat kapital. ii) En betalning för energi som motsvarar kostnaderna för inköp och förbränning av bränsle och beräknas enligt den nivå som avtalats för varje produktionsenhet, värmegrad och bränslekostnad.

11. Avtalen upphör att gälla mellan 2001 och senast den 31 mars 2024. Avtal med förfallodatum efter 2012 kan dock upphävas från och med den 1 november 2010 om vissa villkor uppfylls.

12. För NIE kan problem uppkomma när grunden för NIE:s betalningsförpliktelser till produktionsföretagen förblir oförändrad under det befintliga avtalet även om antalet förbrukare som NIE levererar till minskar. Eftersom en stor andel av NIE:s betalning till producenterna är fast, måste dessa kostnader framöver återvinnas från en mindre kundbas som främst omfattar icke-berättigade kunder. Detta skulle resultera i en ökning av elpriset för dessa små kunder genom en tilläggskostnad (Franchise Customer Excess Costs). Dessa kostnader skulle inte bäras endast av kunder som saknar valmöjligheter utan skulle täckas av alla kunder.

13. Åtagandena i avtalen om inköp av el kan delas in enligt följande:

Outnyttjad kapacitet

14. I och med genomförandet av direktiv 96/92/EG kommer berättigade kunder att kunna välja leverantör. Om nya auktoriserade producenter kommer in på marknaden och lyckas sälja sin el till berättigade kunder, kan de nuvarande produktionsföretagens kapacitet komma att överstiga efterfrågan på el i Nordirland. Denna situation kan komma att påverkas av byggandet av en länk mellan Nordirland och Skottland som har planerats sedan 1991.

Tilläggskostnader med anknytning till gasavtal

15. Den 1 april 1992 ingick NIE och Ballylumford Power Ltd, numera Premier Power Ltd, ett avtal om övergång till gas, enligt vilket de oljedrivna enheterna på kraftverket Ballylumford skall övergå till gas. Den största delen av gasen köps in genom ett take-and-pay-avtal kallat Long Term Interruptible 34. Detta avtal, som ingicks 1992 och gäller fram till och med 2009, innehåller priser som enligt anmälan årligen ligger 20 miljoner pund högre än rådande marknadspriser. De kostnader som blir följden av detta överförs till NIE i enlighet med inköpsavtalet.

Kostnader för gasledning

16. För införseln av gas till Nordirland måste man bygga en gasledning från Twyholm i Skottland över North Channel till Islandmagee och kraftverkspannorna måste byggas om från olja till gas. Kostnaderna uppgick till 130 miljoner pund för gasledningen och 35 miljoner pund för ombyggningen av pannorna.

Avsvavling av rökgas

17. Slutligen kan det uppkomma kostnader till följd av eventuella framtida förändringar i miljölagstiftningen, t.ex. krav på att i efterhand anpassa utrustningen för avsvavlingen av rökgas.

Omfattning av icke-återvinningsbara kostnader

18. Anmälan innehåller följande uppskattning av de icke-återvinningsbara kostnaderna per år (i miljoner pund):

Outnyttjad kapacitet	0–25
Tilläggskostnader med anknytning till gasavtal	0–25
Kostnader för gasledning	0–14
Kostnader för avsvavling av rökgas	0–18
Totala kostnader	0–82.

19. Dessa kostnader kan uppkomma fram till och med år 2024 då det sista inköpsavtalet upphör att gälla. Enligt villkoren i de olika licenser som utfärdats till producenterna och NIE kan vissa av dessa avtal upphävas redan i början av 2010 om vissa villkor uppfylls. Avtalsvillkoren kan också omförhandlas för att minska de totala icke-återvinningsbara kostnaderna. Förenade kungarikets regering och den reglerande myndigheten betonar i anmälan att de icke-återvinningsbara kostnaderna kan godkännas som kompensationsberättigande om omförhandlingarna inte är framgångsrika.

Återvinningsmetod

20. Anmälan har utformats under antagandet att alla berättigade icke-återvinningsbara kostnader kommer att återvinnas genom införandet av en tilläggsavgift för slutförbrukarna. Förenade kungarikets regering betonar dock att möjligheten att dela kostnaderna mellan kunderna och elindustrin måste undersökas noggrant innan ett slutgiltigt beslut kan fattas om införande av en tilläggsavgift.

21. Antagandet innenbär att NIE tillåts återvinna den del av de icke-återvinningsbara kostnader som inte kan återvinnas på grund av att berättigade kunder inte köper el från NIE genom att införa en tilläggsavgift (Franchise Customer Excess Costs) för användningen av elnätet för att täcka kostnaden för övergång till konkurrens.

22. Tre månader före utgången av varje räkenskapsår kommer NIE att göra en bedömning av tilläggsavgiften för följande räkenskapsår, med beaktande av faktorer såsom förväntat tillträde till produktion enligt avtalen om inköp av el, systemets totala behov och efterfrågan från berättigade kunder som inte köper el från NIE. Utgående från denna uppskattning kommer kostnaden för övergång till konkurrens att bestämmas.

23. Leverantörerna kommer att inkassera denna kostnad från alla kunder och överföra den till NIE. Den kommer att basera sig på mängden förbrukad el i kWh och kommer att redovisas separat på kundens elräkning.

24. Vid utgången av varje räkenskapsår kommer NIE att beräkna om en för stor eller för liten kostnad tagits ut och kostnaden för följande år kommer att korrigeras för att säkerställa att kompensationen inte är större än tilläggsavgiften.

II. **RÄTTSLIG ANALYS**

1. ***Rättslig grund: Artikel 24.1 och 24.2 i direktiv 96/92/EG***

25. Förenade kungarikets regering lämnade in en ansökan till kommissionen om en övergångsordning med hänsyn till föregivna driftåtaganden och driftgarantier i enlighet med artikel 24 i direktiv 96/92/EG.

2. ***Krav enligt artikel 24***

26. I artikel 24 i direktiv 96/92/EG fastställs följande:

”1. De medlemsstater i vilka driftåtaganden eller driftgarantier som getts före ikraftträdandet av detta direktiv inte kan uppfyllas till följd av bestämmelserna i detta direktiv, kan ansöka om en övergångsordning, vilken kan beviljas av kommissionen, med beaktande av bl.a. storleken på systemet i fråga, systemets grad av sammanlänkning och elbranschens struktur. Kommissionen skall underrätta medlemsstaterna om dessa ansökningar innan den fattar beslut, med beaktande av respekten för sekretess. Detta beslut skall offentliggjöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

2. Övergångsordningen skall ha begränsad varaktighet och skall kopplas till att åtagandena och garantierna som avses i punkt 1 löper ut. Övergångsordningen får omfatta undantag från kapitlen IV, VI och VII i detta direktiv. Ansökningar om en övergångsordning skall ges in till kommissionen inom ett år efter ikraftträdandet av detta direktiv.”

27. Enligt artikel 24.1 och 24.2 i direktiv 96/92/EG och med stöd av EG-fördraget skall kommissionen vid bedömning av ansökningar om övergångordning beakta följande kriterier:

28. A. *Krav avseende karaktären hos berörda åtaganden eller garantier*

1) Förekomsten av ett driftåtagande eller en driftgaranti måste bevisas.

2) Driftåtagandet eller driftgarantierna måste ha getts före den 20 februari 1997.

3) Ett orsakssamband mellan ikraftträdande av direktiv 96/92/EG och oförmågan att uppfylla åtagandet måste fastställas.

29. B. *Krav avseende åtgärder som föreslås för att nå de berörda målen*

1) Åtgärderna enligt övergångsordningen måste utgöra undantag från kapitlen IV, VI och VII i direktiv 96/92/EG.

2) Övergångsordningen måste ha begränsad varaktighet och kopplas till att de berörda åtagandena eller driftgarantierna upphör att gälla.

3) De åtgärder som tillämpas genom övergångsordningen måste vara de minst restriktiva som skäligen behövs för att nå de berörda målen, som i sig måste vara legitima. Kommissionen skall, när den fattar beslut om dessa frågor, beakta bland annat storleken på systemet i fråga, systemets grad av sammanlänkning och elbranschens struktur.

3. ***Bedömning av övergångsordningen för Förenade kungariket***

30. I det aktuella fallet är det inte nödvändigt att beträffande den anmälda övergångsordningen avgöra huruvida kraven A.1, A.2, A.3 eller B.2 och B.3 uppfylls eller inte, eftersom övergångsordningens åtgärder inte förutsätter ett undantag från kapitlen IV, VI eller VII i direktiv 96/92/EG och sålunda inte uppfyller krav B.1 ovan.

31. För att ett system som en medlemsstat väljer skall utgöra en övergångsordning i den mening som avses i artikel 24 i direktiv 96/92/EG, måste det utgöra undantag från kraven i kapitlen IV, VI eller VII i direktiv 96/92/EG, vilket anges ovan.

32. De berörda åtgärderna grundar sig på ett rent kompensationssystem, dvs. ett system som innebär att en medlemsstat tillämpar avgifter för att kompensera icke-återvinningsbara kostnader som har uppstått genom tillämpningen av direktiv 96/92/EG.

33. I det aktuella fallet förutsätter tillämpningen av sådana avgifter inte ett undantag från kapitlen IV, VI eller VII i direktiv 96/92/EG och kan därför inte anses utgöra en övergångsordning i den mening som avses i artikel 24 i direktivet.

34. Denna slutsats påverkas inte av det faktum att åtgärder av den typ som avses i detta fall kan leda till mycket betydande snedvridningar av den gemensamma elmarknaden. Kommissionen erkänner att betalandet av sådana avgifter kan medföra ekonomiska följder som i väsentlig grad påminner om följderna av ett totalt eller delvis undantag från vissa av de skyldigheter som anges i kapitlen IV, VI eller VII i direktiv 96/92/EG. Snedvridningarna har dock en sådan karaktär att de inte utgör en följd av ett sådant särskilt undantag som anges i direktivet. Det att en kompensationsbetalning överförs till vissa elproducenter och att den finansieras genom en avgift som debiteras förbrukarna, är en åtgärd som inte direkt nämns i direktivet, men som måste undersökas mot bakgrund av konkurrensreglerna och särskilt artikel 87.3 c i EG-fördraget. Enligt denna hypotes skall åtgärder som medför liknande ekonomiska följder behandlas på ett enhetligt sätt,oberoende av det relevanta förfarande i varje enskilt fall.

35. Mot bakgrund av att artikel 24 i direktiv 96/92/EG inte kan tillämpas är det därför inte nödvändigt att bedöma de ovan nämnda ytterligare kraven A.1, A.2, A.3 eller B.2 och B.3.

4. ***Slutsats***

36. Den ansökan om en övergångsordning som har anmälts av Förenade kungarikets regering enligt artikel 24 i direktiv 96/92/EG har bedömts i enlighet med artikel 24.1 och 24.2 i direktivet. Kommissionen kommer fram till att en övergångsordning enligt artikel 24 inte kan och inte behöver godkännas i detta avseende, eftersom de valda åtgärderna inte utgör undantag från kapitlen IV, VI och VII i dirktivet. Ordningen omfattar överföring av kompensationsbetalningar till vissa elproducenter vilket finansieras genom en avgift för konsumenterna. Dessa åtgärder berörs inte direkt av direktiv 96/92/EG utan måste granskas enligt reglerna om statligt stöd, särskilt artikel 87.3 c i EG-fördraget

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Detta beslut gäller Förenade kungarikets ansökan om en övergångsordning enligt artikel 24 i direktiv 96/92/EG som anmäldes till kommissionen den 18 februari 1998 och kompletterades den 16 oktober 1998. Anmälan gäller följande:

Avtal om inköp av el som ingåtts mellan NIE och Ballylumford Power Ltd (numera Premier Power Ltd), Belfast West Power Ltd, Cookeeragh Power Ltd och Kilroot Power Ltd.

Artikel 2

Den övergångsordning som har anmälts av Förenade kungarikets regering omfattar inga åtgärder som utgör undantag från kapitlen IV, VI eller VII i direktiv 96/92/EG i den mening som avses i artikel 24.2 i direktivet. Artikel 24 kan därför inte tillämpas på övergångsordningen som har anmälts av Förenade kungarikets regering.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

Utfärdat i Bryssel den 8 juli 1999.

På kommissionens vägnar

Christos PAPOUTSIS

Ledamot av kommissionen